

NEBE NAD EVROPOU

Helena Třeštíková

2003 / 57 min.

František Peřina, Jan Wiener a František Fajtl patřili mezi řadu českých letců, kterým se po nacistické okupaci Československa podařilo odjet do Anglie, kde ve službách Britského královského letectva bojovali proti nacistům. Po skončení druhé světové války se do vlasti vrátili jako hrdinové. S nástupem komunistů k moci se ale z národních hrdinů bojujících v Anglii stali zásluhou vykonstruovaných procesů a nesmyslných obvinění vlastizrádcí. „Kdo nechce znát minulost, nezná budoucnost,“ říká Jan Wiener na přednášce středoškolským studentům. Z nacisty okupovaného Československa utekl až v roce 1941. Po dramatické cestě přes Jugoslávii a italský Terst se mu v podvozku vlaku podařilo dojet až do Anglie, kde vstoupil do Britského královského letectva (RAF). „Při každém sestřelení německého letadla jsem myslel na své příbuzné v Čechách a doufal jsem, že jsou stále naživu,“ vzpomíná František Fajtl. Dne 8. května 1945 skončila druhá světová válka a naši letci se mohli konečně vrátit domů. „Když jsem se vrátil, nikoho jsem doma nenašel. Celá moje rodina kvůli židovským kořenům skončila v koncentráku,“ říká Jan Wiener. V únoru 1948 se k moci dostali komunisté. Jana Wienera nejdříve vyhodili z Karlovy univerzity a v roce 1949 zatkli. „Při výslechu mě strašně zmlátili. Pak jsem putoval do pracovního tábora na Kladně, kde jsem pracoval jako struskař u vysoké pece a učil společně angličtinu,“ vzpomíná Jan Wiener. Pustili ho v roce 1955, dva roky po Stalinově smrti. Radost z nabyté svobody ale rychle vystřídalo zklamání z reakcí přátel a známých, kteří ho ze strachu často ani nepozdravili. Také Hana Fajtllová vzpomíná, že po manželově propuštění neměli lehký život, protože mohl být zaměstnán jen na stavbě, v cihelně nebo v zemědělství. Manželé Peřinovi se vrátili z emigrace v roce 1993, protože chtěli zemřít ve své vlasti. „Komunisté nemají odvahu omluvit se za to, co spáchali,“ říká v závěru snímku Jan Wiener. P